

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Formålet med lovforslaget er primært at gennemføre nogle tilpasninger af tilskuds- og udligningssystemet.

Der er tale om en opfølgning på udligningsreformen, hvor forligspartierne var enige om, at der i folketingsåret 2008-09 skulle foretages en vurdering af behovet for eventuelle ændringer i de socioøkonomiske kriterier med virkning fra udløbet af den særlige overgangsordning på socialområdet i 2010. De foreslåede tilpasninger af tilskuds- og udligningssystemet skal ses på baggrund af en rapport fra Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg fra februar 2009. Udvalget har blandt andet vurderet behovet for ændringer i de socioøkonomiske kriterier. På den baggrund foreslås en tilpasning af det såkaldte handicapkriterium med henblik på, at kriteriet i højere grad skal afspejle den faktiske kommunale udgiftsbelastning på området.

Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg har endvidere vurderet hensigtsmæssigheden i den nuværende afgrænsning af tilskudsordningen til ugunstigt stillede kommuner og sammenhængen mellem denne ordning og fordelingen af en DUT-kompensation for en kommunal meropgave. Den nuværende afgrænsning af ordningen har ført til, at stadig flere kommuner er blevet omfattet af ordningen. Herudover indebærer denne afgrænsning, at en DUT-kompensation vil blive fordelt mellem kommunerne således, at kommuner omfattet af denne ordning vil modtage relativt mere end kommuner, der ikke er omfattet af ordningen. Der foreslås på den baggrund en omlægning af afgrænsningen af ordningen.

Finansieringsudvalget har behandlet omfanget af særtilskudsordningen for kommuner i hovedstadsområdet med økonomiske vanskeligheder. Der er tale om en tilskudsordning, som finansieres af hovedstadskommunerne i fællesskab. På baggrund af ministeriets gennemgang vurderes det, at der fremover vil være færre kommuner, der vil komme i betragtning til tilskud fra denne pulje. I de sidste to år har der også væ-

ret foretaget tilbagebetaling af overskydende midler fra puljen. Der foreslås på den baggrund, at puljen reduceres fra 0,1 pct. af beskatningsgrundlaget til 0,07 pct. af beskatningsgrundlaget for kommunerne i hovedstadsområdet.

Der foreslås endvidere en ændring af bestemmelsen om tilskud til kommuner, der medfinansierer EU-støttede projekter, med henblik på en tilpasning til den nye programperiode for EU's strukturfonde og et udvidet antal kommuner, der modtager tilskud efter § 12.

Der foreslås en omlægning af en del af særtilskudsmidlerne til ø-kommunerne Ærø, Læsø og Samsø. Den foreslåede ændring er en udmøntning af regeringens aftale med KL af 16. juni 2008 om kommunernes økonomi for 2009. Det fremgår her:

»Regeringen og KL er enige om, at en andel af midlerne til særtilskud målrettes til Ærø, Læsø og Samsø kommuner. Det indebærer, at 28 mio. kr. af særtilskudsmidlerne, sammen med andre tilskud, omlægges til et nyt samlet tilskud til de tre ø-kommuner, der fra 2009 og i en fireårig periode vil blive fordelt efter objektive kriterier. Ordningen tages op til revision efter en fireårig periode.« Omlægningen blev for året 2009 foretaget via en tekstanmærkning til finansloven.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Tilpasning af de socioøkonomiske kriterier

2.1.1. Gældende ret

Den kommunale udligningsordning er bygget op omkring en udligning af forskelle mellem kommunernes strukturelle underskud, som er forskellen mellem en kommunes udgiftsbehov og kommunens beregnede skatteindtægter. En kommunes udgiftsbehov udgøres af summen af kommunens aldersbestemte udgiftsbehov og kommunens socioøkonomiske udgiftsbehov. Det socioøkonomiske udgiftsbehov i hver enkelt kommune opgøres i henhold til lovens § 5 ud fra en sammenvejning af 12 forskellige udgiftsbehovskriterier. Disse kriterier skal tilsammen afspejle det ud-